Four cultural layer horizons were distinguished: a construction rubble layer up to 70 cm thick from the second half of the 20th century; a 40–50 cm thick layer of black earth and brick fragments from the 19th century; a 50–60 cm thick 18th-century cultural layer (Fig. 2); and an 85–95 cm thick layer of peat. Sterile soil, i.e. grey sand, was reached under these at a depth of 2.55 m (Fig. 3).

Roma Songailaitė

Didžioji Vandens gatvė 2

2011 m. buvo tęsiami archeologiniai tyrimai MLIM suformuoto sklypo Aukštoji g./ Didžioji Vandens g. 2 Klaipėdoje teritorijoje, įgyvendinant projektą – naujo MLIM saugyklos pastato statyba. Buvo vykdomi nebaigti, dar 2009 m. pradėti pirmojo etapo projekto, t. y. lauko inžinerinių tinklų: lietaus nuotekų, ūkio – buities nuotekų, šiluminių tinklų statybos darbai sklypo viduje. 2010 m. čia buvo ištirtas apie 300 m^2 plotas, rastas supiltinis XVI a. pabaigos – XVII a. sluoksnis bei XVIII a. užstatymo fragmentai su buvusių sklypų tvoros stulpavietėmis, XIX a. vidurio šulinys bei XX a. pradžios ūkinio pastato pamatų fragmentai su kalkių duobe (*ATL 2010 metais*, Vilnius, 2011, p. 347–351).

2011 m. archeologiniai tyrimai buvo vykdomi statomo pastato PR, ŠR, ŠV fasadų pusėse, tiriant įvairaus dydžio plotus: 19,5x2,6 m (1), 14,5x5,5 m (2), 5,5x5 m (3), 8x5 m (4), 7x6 m (5), 15x1,2 m (6), 7x5 m (7), 8,4x3,6 m (8). Bendras ištirtas plotas siekė apie 324 m^2. Tyrimų metu rasti supiltiniai sluoksniai su XVI a. pabaigos – XIX a. radiniais. Daugiausia rasta XVIII a. pabaigos – XIX a. molinių lėkščių bei dubenų šukių, plokštinių glazūruotų

1 pav. Plotas 2. R. Songailaitės nuotr.
Fig. 1. Area 2.

koklių fragmentų su vyraujančiu gvazdiko (rugiagėlės) ornamentu, karūninių koklių su lelijomis fragmentų, datuojamų XVII a. II puse – XVIII a. Plote 3, apatiniame supiltiniame sluoksnyje rasta ir retesnių koklių – portretinis juodai glazūruotas bei žaliai glazūruotų koklių fragmentai su dumbančiu kvadratu, datuojami XVI a. pabaiga – XVII a.

Nustatyta, kad prieš apgyvendinant šią teritoriją XVIII a., joje buvo iškasti grioviai vandeniui surinkti. Du iš jų ėjo per dabartinio sklypo vidurį. Grioviai buvo užpilti plytų duženomis. Sklypo ŠR pusėje rasti XVIII a. (1 pav.) bei XIX a. pabaigos užstatymo fragmentai. *Plote 2*, po pilkos su smulkiomis griuvenomis žemės sluoksniu, 50 cm gylyje (H_{abs} 2,30 m) atidengtas stovėjusio pastato PV pamatų 4 m ilgio, 50 cm pločio ir 50 cm storio fragmentas. Pamatai krauti iš dviejų akmenų eilių, tarp jų pripilta plytų duženų. Pamatų apačia pasiekta 1 m gylyje (H_{abs} 1,80 m). Nuo jų į ŠV pusę 80 cm gylyje dengėsi medinės konstrukcijos fragmentas. Lataką sudarė dvi 2 m ilgio,

2 pav. XVIII a. II pusės statinė. R. Songailaitės nuotr.

Fig. 2. The barrel from the second half of the 18th century.

3 pav. XVII a. šaukštas. R. Songailaitės nuotr.

Fig. 3. The 17th-century spoon.

25 cm ir 28–30 cm pločio lentos. Jos tęsėsi į ŠR pusę už tiriamo ploto ribų. Jų kraštai pakelti, per jų vidurį susidaręs griovelis. Buvusio pastato viduje 70 cm gylyje rasta 50 cm skersmens, 18 cm storio girnapusė su 10 cm skersmens kiauryme. Pamatų fragmentą, pastato viduje rastą girnapusę, lataką bei apardytą grindinį reikėtų priskirti XVIII a. II pusės – XIX a. pradžios užstatymui. Jis buvęs atskirame sklype, nes aptiktas apie 50 cm į PV nuo atidengtos stulpaviečių vietos.

Plote 3 30 cm gylyje atidengti ūkinio pastato pamatai su medinėmis grindimis bei 20–25 cm pločio, 10–13 cm storio gulekšniais, suklotais PV–ŠR kryptimi. Ant jų ŠV–PR kryptimi nelygiai suklotos 1,5–2 cm storio, 10–12 cm pločio lentos. Ant grindų susidaręs sluoksnis leistų manyti, kad tai ūkinis pastatas, kurio viduje buvo laikomi gyvuliai. Atidengtos patalpos dydis 5x4 m. Įėjimas į šį pastatą buvęs iš ŠV pusės. Buvusį ūkinį pastatą galime datuoti XIX a. pabaiga. XIX a. pabaigos – XX a. pradžios Klaipėdos planuose šioje teritorijoje pažymėta keletas ūkinės paskirties pastatėlių. Paskutiniai pastatai nugriauti apie 1988 m., kai buvo pradėtas tvarkyti dabartinis MLIM pastatas bei kiemas. XIX a. II pusėje – iki XX a. 8 dešimtmečio kiemas buvęs grįstas, grindinio fragmentai rasti 40 cm gylyje po šaligatvio danga. Prie Didžioji Vandens g. 8 (MLIM priestatas) sluoksniai perkasti XX a. pradžioje klojant vandentiekį ir kanalizaciją (rasti keraminiai vamzdžiai).

2010–2011 m. sklype ištirtas apie 624 m^2 plotas, į MLIM fondus perduota apie 2000 radinių. Prie retesnių radinių galima priskirti XVIII a. datuojamą ąžuolinę statinę (2 pav.), kuri šiuo metu restauruojama, bei XVII a. šaukštą, pagamintą iš alavo lydinio, turinčio nedaug švino (3 pav.). Sklypo archeologiniai tyrimai papildė jau žinomą MLIM sklypo istorinę raidą.

Didžioji Vandens St. 2

In 2011, an excavation (a total of 324 m^2) was conducted at the construction site for the new MLIM storage facility on the plot at Aukštoji St. 1 / Didžioji Vandens St. 2 in Klaipėda. A fill layer with late 16th–17th-century finds and late 18th – early 20th-century structural fragments (Fig. 1) was found. About

2000 finds, including an 18th-century oak barrel (Fig. 2) and a 17th-century spoon (Fig. 3) were given to the MLIM.

Donatas Zubrickas

Didžioji Vandens gatvė 24 ir 26

2011 m. archeologinių tyrimų metu Klaipėdoje, sklype Didžioji Vandens g. 24 ir 26 trim plotais buvo ištirtas bendras 285 m² plotas. Plotas 1 ribojasi su Didžiosios Vandens gatve bei su greta esančiu pastatu Didžiosios Vandens g. 26. Jame rasti XVI a. II pusės – XX a. kultūriniai sluoksniai. Plote aptiktas pastato pamatų fragmentas, kalkių dėžė, o apatiniuose sluoksniuose, virš įžemio – latako ir statinės liekanos.

Bene vėlyviausi yra čia stovėjusio pastato pamatai (1 pav.), kuriuos galima būtų datuoti XIX a. Įdomi kalkių gesinimo dėžė (2 pav.), kurios kontūrai atsidengė jau maždaug 70–80 cm gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 1,85–1,81 m) centrinėje ploto dalyje. Tai keturkampio formos maždaug 4,1x3,2 m dydžio kalkių duobės kontūrai. Duobės vidus buvo užpildytas šviesiai balkšvos spalvos kalkių ir degėsingo kultūrinio sluoksnio mišiniu, duobės pakraščiuose fiksuotas duobės įrėminimas – medinių lentų konstrukcija. Kaip parodė pjūviai, duobės pakraščiai buvo sustiprinti statmenai į žemę įkaltomis spygliuočių medžio nusmailintomis lentomis–kuolais. Jų plotis 30–35 cm, storis 3–5 cm, vidutinis išlikusių dalių ilgis – 1,3–1,5 m. Iš viso duobėje suskaičiuota 38 vienetai tokių lentų–kuolų.

Kita konstrukcija aptikta gana giliai. Iki jos teko preparuoti kelis tamsiai pilkos spalvos kultūrinius sluoksnius, susiformavusius iš pilkos spalvos smėlio ir durpių mišinio. Šie sluoksniai gana sterilūs, kartu su blogai supuvusia organika juose aptikta nedaug archeologinių radinių. Tik maždaug 2,8–3 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus (H_{abs} 0,30–0,40 m) išilgai ploto ŠR pakraščio rastos vandens drenažo liekanos – medinė statinė ir lovelio (vamzdžio) fragmentai. Medinė statinė

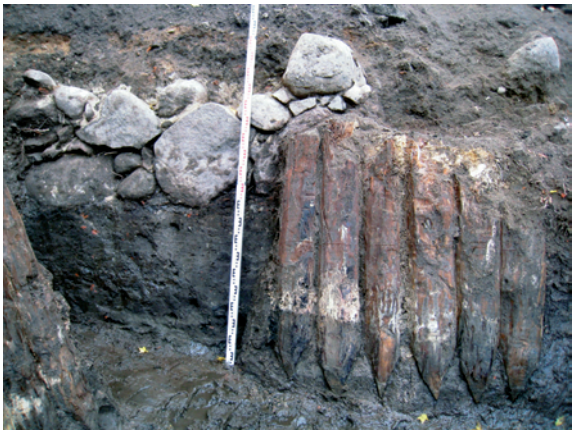

1 pav. Pamatai plote 1. D. Zubricko nuotr.

Fig. 1. The foundation in area 1.

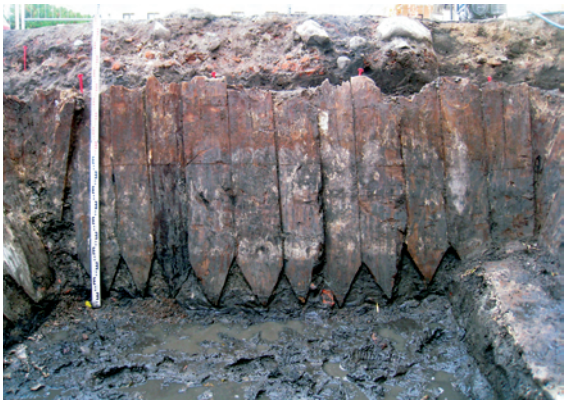

2 pav. Kalkių dėžė plote 1. D. Zubricko nuotr.

Fig. 2. The lime box in area 1.